3. Phytoremediation: A Promising Approach for Revegetation of Heavy Metal-Polluted Land / A. Yan et al. // *Frontiers in Plant Science*. 2020. DOI: https://doi.org/10.3389/fpls.2020.00359.

4. Potentials of *Miscanthus* × *giganteus* for phytostabilization of trace element-contaminated soils: Ex situ experiment / F. Nsanganwimana et al. // *Ecotoxicology and Environmental Safety*. 2021. DOI: 10.1016/j.ecoenv.2021.112125

5. Response of Three *Miscanthus* × *giganteus* Cultivars to Toxic Elements Stress: Part 1, Plant Defence Mechanisms / K. S. Al Souki et al. // *Plants*. 2021. DOI: https://doi.org/10.3390/plants10102035

УДК 378.147

УРОКИ ЧОРНОБИЛЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ

Жак О. В., Шпирка З. М., Яремко З. М.

Львівський національний університет імені Івана Франка

E-mail: zinoviya.shpyrka@lnu.edu.ua

26 квітня 2026 року минає 40 років з того дня, коли світ безпосередньо відчув та реально зрозумів небезпеку «мирного атома». Аварія на Чорнобильській АЕС стала однією з найбільших техногенних катастроф у світі.

Загарбницька війна росії з Україною спонукає низку країн Європейського Союзу розширити використання атомних електростанцій для генерації електроенергії з метою повної відмови від російських нафти і газу. Сьогодні в ЄС приблизно 25 % електричної енергії генерується на АЕС. Завдяки роботі Рівненської, Південноукраїнської та Хмельницької АЕС вдається стабілізувати нашу енергосистему та забезпечувати подання електричної енергії промисловим та побутовим споживачам навіть у разі нещадних обстрілів з боку ворога. У таких умовах особливої актуальності набуває підготовка фахівців, здатних оцінювати потенційні ризики та приймати обґрунтовані рішення у сфері безпеки життєдіяльності населення.

Згідно Закону України «Про об’єкти підвищеної

небезпеки», ризик – це ступінь імовірності певної негативної події, яка може відбутися в певний час за певних обставин [1]. Ризик-орієнтоване мислення студентів – це здатність аналізувати причини явищ, що відбуваються, і процесів, пов'язаних з ризиком, виявляти закономірності, які їх породжують, використовуючи отримані знання та готовність знаходити рішення щодо подолання небезпеки в нестандартних ситуаціях, коли немає готових засобів для безпечних дій. Формування ризик-орієнтованого мислення є важливим завданням освітнього процесу [2].

Під час вивчення безпекових дисциплін студенти освоюють основи техногенної безпеки і події Чорнобиля на таких заняттях розглядаються як кейс надзвичайної техногенної ситуації. Наприклад, моделюється надзвичайна ситуація, спричинена радіаційною аварією. Студенти аналізують можливі причини такої аварії, зони ураження, помилки у забезпеченні безпеки, складають план евакуації населення, вчаться обирати засоби індивідуального захисту, опановують навички самозахисту та допомоги іншим, аналізують дії персоналу та служб цивільного захисту, прогнозують можливі довгострокові екологічні та медичні наслідки. Це дозволяє сформувати у майбутніх фахівців особисту відповідальність за дотримання вимог з охорони праці та безпеки життєдіяльності на потенційно небезпечних об'єктах.

Список літератури:

1. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2245-14.

2. Яремко З. М. Безпека життєдіяльності. Навч. посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 301 с.